

QÜESTIÓ D'INTERESSOS

Fins a dia d'avui encara no s'ha trobat cap resposta científica plausible que expliqui la causa de la transsexualitat; això sí, n'està ple de investigacions (i investigadors) que segueixen treballant per trobar-la. Si invertíssim una desena part del que invertim en aquestes recerques científiques en buscar les causes de la transfòbia, segurament ja les hauríem trobades i qui sap si les hauríem eradicades.

Actualment, la discriminació que viuen les persones trans¹ és fortíssima i combatre-la és cada vegada més urgent. Parlem de drets fonamentals bàsics com l'accés al treball, a l'habitatge, a la salut, al lleure, qüestions que necessiten ser resoltes en el màxim curt termini. El que passa és que si quan apliquem mesures no tenim perspectiva de futur, és molt probable que les resolguem però que ens passem la vida intentant resoldre'n els efectes no buscats. Amb això volem dir que sovint resollem els problemes més urgents sense tenir la mirada posada en el que volem en un futur, i finalment la resolució és alhora la reproducció del model que genera la desigualtat. I és que tot el que fem a curt termini té un gran impacte a llarg termini.

Les utopies són importants, encara que només ens serveixin d'horitzó, de far, de guia a l'hora de construir petits projectes en la nostra societat present.

Us preguntareu que té a veure tot plegat amb les reivindicacions i els drets del col·lectiu. En la qüestió trans (i en la discriminació de les minories socials en general) sol passar que volem resoldre amb pressa les situacions de desigualtat dels col·lectius estigmatitzats i treballem a contrarellotge per integrar aquestes persones al sistema. Molt poc sovint ens aturem a pensar que potser la violència envers aquest col·lectiu ens està dient coses del nostre model social, ens està mostrant les imperfeccions del sistema. I en aquest sentit l'existència de persones trans i la forma en què són tractades per sistema legal, mèdic i també social ens està dient que la manera en què entenem els conceptes home-dona o masculí-femení ja no funciona, i possiblement mai no ha funcionat.

En aquesta lògica de millorar la situació del col·lectiu (a curt termini), fa poc més de 50 anys es va engegar una de les iniciatives que més ha marcat el seu esdevenir: el tractament mèdic de les persones trans. A Estats Units, a mitjan segle XX es van començar a posar en marxa protocols mèdics per respondre a les demandes de les persones trans i permetre-les que modifiquessin el seu cos.

Aquestes investigacions evolucionen entre les dècades dels 60 i els 80 fins a arribar a construir una categoria de diagnòstic psiquiàtric, que és el que actualment anomenem "trastorn d'identitat de gènere". És així com s'instaura el que avui anomenem el model de la patologització trans. Per això, a Occident, la informació que circula sobre transsexualitat està constantment emmarcada en el discurs científic-mèdic de la malaltia,

“L'existència de persones trans i la forma en què són tractades pel sistema legal, mèdic i també social ens està dient que la manera en què entenem els conceptes home-dona o masculí-femení ja no funciona, i possiblement mai no ha funcionat.”

Miquel Missé. Activista trans i sociòleg. Membre de la campanya internacional *Stop Trans Pathologization* i coeditor, juntament amb Gerard Coll-Planas, del llibre "El género desordenado: críticas en torno a la patologización de la transexualidad" (EGALES,2010). miguel.misse@gmail.com

del patiment i sens dubte del tractament i de la cura.

A l'Estat espanyol, per poder modificar el nom en la documentació oficial, una persona trans ha de presentar un diagnòstic de trastorn mental i portar més de dos anys en tractament hormonal. Com vèiem, el que en el seu dia es va fer amb voluntat de millora ha tingut un fort impacte a llarg termini en la vida de les persones trans.

Tot i que és innegable que l'avenç mèdic va millorar la realitat de les persones trans de l'època, també cal dir que no ha fet més que crear la tecnologia perquè algunes persones modifiquin el seu cos i s'integrin com a dones i homes "corrents" en la nostra societat. Al darrera dels tractaments mèdics no hi ha la voluntat de combatre la transfòbia, sinó de curar i tractar la transsexualitat. La transfòbia no es combat als quiròfans fent llegibles els cossos de les persones trans, sinó educant la mirada de l'altre davant la diversitat de cossos i gèneres existents. Tot i el discurs oficial, la solució de la transsexualitat està fora del nostre cos.

La utopia que mou els activistes trans que lluiten per despatologitzar la transsexualitat és ben diferent a la dels metges que van promoure els protocols de tractament (i sovint ben diferent també a la dels metges que els apliquen en l'actualitat). El futur que es vol no té res a veure amb el paradigma de la malaltia, sinó amb el de la diversitat.

A l'hora de pensar el model social que volem construir és molt interessant observar el que ha estat passant fora d'Occident, on la realitat de les persones trans és sovint molt diferent a la nostra, i ens demostra una vegada més que la civilització del Nord global és un estereotip del tot qüestionable.

Molt abans que existissin categories mèdiques per explicar la qüestió trans, existien en altres cultures identitats molt semblants a la que aquí anomenem transsexual, on aquesta identitat no era considerada necessàriament un problema, de vegades inclús se li atribuïen capacitats específiques. Entre aquestes identitats es troben les *hijras* de l'Índia, les *muxes* zapotèques, els *two-spirits* nadius americans, les *kathoey*s tailandeses, les *fa'afafines* de Polinèsia o els *takatapis* maoris. Avui podem sospitar que, en relació a la sexualitat i el gènere, el model científic que ha importat (i segueix important) Occident a la resta del món ha esborrat i segueix destruint la diversitat sexual i de gènere de moltes cultures.

“ La transfòbia no es combat als quiròfans fent llegibles els cossos de les persones trans, sinó educant la mirada de l'altre davant la diversitat de cossos i gèneres existents. Tot i el discurs oficial, la solució de la transsexualitat està fora del nostre cos.”

Per entendre la violència que viuen les persones trans no n'hi ha prou amb fer estadístiques d'assassinats, suïcidis, acomiadaments impropis o abandonament escolar. De vegades, per parlar dels orígens de l'odi cal revisar la història, la cultura, els sistemes socials, jurídics i mèdics que ens envolten, les paraules i els silencis. Cal llegir el passat per mirar endavant i construir a llarg termini.

Ara, mentre la maquinària de la transsexualitat segueix evolucionant, generant més teoria mèdica, més estudis sobre les causes de la nostra suposada malaltia i mentre s'endeguen perilloses temptatives per curar-nos o directament avortar-nos, altres treballem per rescatar totes aquelles possibilitats que es volen esborrar. Treballem a curt termini, però sense oblidar en cap moment l'horitzó on volem arribar.

Demandar que la transsexualitat deixi d'estar considerada com una malaltia mental és en tot moment una lluita contra tota aquesta transfòbia. Una violència que no sempre deixa cicatrius visibles, que consisteix en invisibilitzar i presentar un món on el normal i el millor és ser un home si has nascut amb genitals masculins i ser una dona si han estat femenins, tot creant un marc on la identitat trans no és pensable i se'n vol convèncer de què no existim. I si ho fem, és per un error de la natura.

Aquesta lluita és la nostra resistència. Un combat contra l'estigma. Una guerra contra el silenci. Una lluita contra el nostre propi cos pel dret al nostre propi cos.

Als trans de la meua generació ens van ensenyar (i per tant, vam reproduir) que la transsexualitat és un problema i que equival a mesos de teràpia psiquiàtrica, tests de masculinitat i feminitat, teràpies de grup, certificats de trastorn d'identitat de gènere, capsades d'hormones, operacions i algun que altre experiment per algun estudiant de doctorat que vol trobar el sexe del nostre cervell.

De vegades em pregunto per què ningú ens va parlar d'altres coses, d'altres referents positius sobre el cos i el sexe. Em demano on és aquesta memòria, aquesta història de la diversitat de gènere i, sobretot, quina és la nostra cultura trans. I em pregunto si invisibilitzar aquestes cultures ha estat un accident casual o un mecanisme conscient d'invisibilitzar tot allò que no es considera civilitzat i que, finalment, qüestiona de ple la manera d'entendre la identitat i el sexe.

Tot és una qüestió d'interessos •

---

i. Utilitzem el terme “trans” com a concepte paraigües que engloba persones transsexuals, transgènere i transvestides.